

Israëls Heelmeester

Ton Stier

Heel wat gelovigen vandaag worstelen met ziekte. Gebed om genezing resulteert lang niet altijd in herstel. Voor Israël daarentegen gold Gods belofte: “Ik ben de HEERE, uw Heelmeester” (Ex. 15:26).

Overvloedige zegen

Het is altijd weer indrukwekkend te zien hoezeer de Heere Zijn verbondsvolk Israël op alle terreinen van het aardse leven overvloedig heeft willen zegenen. Op voorwaarde van gehoorzaamheid belooft de Heere in Deuteronomium 28:3,4: “Gezegend zult gij zijn in de stad, en gezegend zult gij zijn in het veld. Gezegend zal zijn de vrucht van uw buik, en de vrucht van uw land, en de vrucht van uw beesten, de worp van uw koeien, en de kudden van uw kleinvee. Gezegend zal zijn uw korf, en uw baktrog. Gezegend zult gij zijn in uw ingaan, gezegend zult gij zijn in uw uitgaan”. Met als resultaat: “En alle volken der aarde zullen zien, dat de Naam des HEEREN over u genoemd is, en zij zullen voor u vrezen” (vers 10). De zegen en voorspoed die God gaf, was dus een enorm getuigenis voor de omringende volken. Zelfs hun ‘ingaan en uitgaan’, een Hebreeuws idioom voor het aardse menselijke leven, stond onder Gods zegen en bewaring. Immers, de HEERE Zelf was hun Heelmeester en Zijn Naam was over het volk uitgeroepen (vgl. Ex. 23:25; Deut. 7:15). Een voorproefje hiervan mocht het volk al tijdens hun woestijnreis ervaren: “Uw kleding is aan u niet verouderd, en uw voet is niet gezwollen, deze veertig jaren” (Deut. 8:4).

Mozes stierf niet van ouderdom

Als er iemand was die deze wetmatigheid heeft kunnen opmerken was het wel Mozes. Toen hij op 120-jarige leeftijd stierf, was zijn gezichtsvermogen, noch zijn kracht ook maar enigszins afgenomen (Deut. 34:7). Mozes stierf

dan ook niet als gevolg van ouderdom, maar als gevolg van ongehoorzaamheid, waardoor hij het beloofde land niet mocht binnengaan. Hij was trouwens niet de enige die de toegang tot het beloofde land was ontzegd. Samen met hem stierf een hele generatie voortijdig, als gevolg van ongeloof en ongehoorzaamheid. Niet eerder dan na hun dood, kon een verweesde generatie het beloofde land binnentrekken. Dat is ook de verklaring voor Mozes' woorden in Psalm 90:8-10: “Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht van Uw aanschijn. Want al onze dagen gaan heen door Uw verbolgenheid; wij brengen onze jaren door als een gedachte. Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren, of, zo wij zeer sterk zijn, tachtig jaren; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet; want het wordt snel afgesneden, en wij vliegen daarheen”. Wij passen de door Mozes genoemde leeftijdsgrens van 70/80 jaar vaak toe op ons eigen vergankelijke leven, maar in feite houdt Psalm 90 verband met ‘de ongerechtigheden en heimelijke zonden’ van de Israëlieten waardoor het leven ‘snel werd afgesneden’ en naar het einde ‘vloog’. De gemiddelde leeftijdsverwachting voor de tijd waarin Mozes leefde, was namelijk ruim 100 jaar.

De gevolgen van ongehoorzaamheid

Hoewel Israël tijdens de regering van Salomo een geweldig hoogtepunt van zegen en welvaart heeft gekend, zijn de beloften zoals omschreven in o.a. Deuteronomium 28 nooit ten volle werkelijkheid geworden. Daarentegen is het volk gebukt gegaan onder de tragische gevolgen van ongehoorzaamheid, waarvoor Mozes in het zelfde hoofdstuk zo ernstig waarschuwt: “Vervloekt zal zijn de vrucht van uw buik, en de vrucht van uw land, de worp van uw koeien, en de kudden van uw kleinvee. Vervloekt zult gij zijn in uw ingaan, en vervloekt zult gij zijn in uw uitgaan. De HEERE zal u de pestilentie doen aankleven, totdat Hij u verdelge van het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven” (Deut. 28:18, 19, 21). Niet alleen in de woestijn, maar ook in het beloofde land wachtte hen een vroegtijdige dood als gevolg van ongehoorzaamheid.

Profetie van Jesaja

Gelukkig zou het zo niet altijd blijven. Door de dienst van de profet Jesaja belooft de Heere Zijn volk een heerlijke toekomst. Eerst moet Jesaja in hoofdstuk 1 nog een ernstige diagnose stellen van Israëls geestelijke conditie: “Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan; maar wonden, en striemen, en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn, en geen van hen is met olie verzacht”. Dan profeteert hij in hoofdstuk 53 van de Geneesheer Die Zelf de ziekte van het volk op Zich neemt, alvorens het te kunnen genezen: “Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem, dat Hij geplaagd, door God geslagen en verdrukt was. Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden”. In o.a. hoofdstuk 65 beschrijft de profet hoe het van zonde genezen volk niet alleen zal worden overladen met aardse zegeningen, maar ook weer hoge leeftijden zal bereiken. Vers 20 en 22 (NBG) “Daar zal niet langer een zuigeling zijn, die slechts weinige dagen leeft, noch een grijsaard, die zijn dagen niet voleindigt, want de jongeling zal als honderdjarige sterven, zelfs de zondaar zal eerst als honderdjarige door de vloek getroffen worden. ... want als de levensduur der bomen zal de leeftijd van mijn volk zijn...”. Het mag duidelijk zijn dat deze teksten een beschrijving zijn van het Messiaanse rijk, waarin ziekte is uitgebannen en de dood heel ver is teruggedrongen. Een toestand waarin de hele schepping zal zijn aangepast. “De wolf en het lam zullen tesamen weiden, en de leeuw zal stro eten als een rund ...” (vers 25). De vrede die dan de aarde zal vervullen, zal niet het gevolg zijn van poldermodellen en gedoogbeleid (!), maar zal het werk zijn van gerechtigheid (Jes. 32:17). Dat impliceert dat de zonde direct zal worden geoordeeld, want “een zondaar, honderd jaren oud zijnde, zal vervloekt worden” (Jes. 65:20). Voorbeelden van zegen maar ook van ‘lik op stuk’ executies in die tijd vinden we o.a. in

Psalm 101 (een Messiaanse Psalm): “Mijn ogen zijn op de getrouwen in den lande om bij mij te wonen; wie onberispelijk wandelt, die zal mij dienen”. “Elke morgen zal ik verdelgen alle goddelozen des lands, en uit de stad des HEREN uitroeien alle bedrivers van ongerechtigheid” (vers 6 en 8). Voor de heidense volken geldt dan: “En het zal geschieden, zo wie van de geslachten der aarde niet zal optrekken naar Jeruzalem, om de Koning, de HEERE der heerscharen, te aanbidden, zo zal er over hen geen regen wezen” (Zach. 14:17).

De Heelmeester te midden van Zijn volk

Tijdens Zijn eerste komst op aarde was Israëls Messias herkenbaar als de Heelmeester, Die zowel hun geestelijke als fysieke ongesteldheden genas. We lezen in Mattheüs 4:23, 24: “En Jezus ging geheel Galiléa rond, lerende in hun synagogen en predikende het Evangelie van het Koninkrijk, en genezende alle ziekte en alle kwaal onder het volk. En Zijn gerucht ging van daar uit in geheel Syrië; en zij brachten tot Hem allen, die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen zijnde, en door de duivel bezeten, en maanzieken en verlamden; en Hij genas hen”. Let u op het verband tussen de prediking van het ‘Evangelie van het Koninkrijk’ en de tekenen van dat koninkrijk, namelijk de genezing van alle (!) zieken en ziekten. Met het Evangelie van het Koninkrijk werd Israël voorbereid op het Koninkrijk, met als cruciale voorwaarde, de erkenning van de Koning. Het was ook het onderwerp van bespreking tijdens de laatste Seideravond. Bij die bijzondere gelegenheid kent de Heere Zijn discipelen een belangrijke positie onder Zijn toekomstige regering toe: “En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijk Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft; Opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls”. Na Zijn opstanding sprak de Heere 40 dagen lang over ‘de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan’ (Hand. 1:3). Geen wonder dat de discipelen vlak voor Zijn Hemelvaart de vraag stellen: “Heere, zult Gij in deze tijd aan Israël het Koninkrijk weer oprichten?” In tegenstelling tot wat vaak wordt gesuggereerd, ontkent de Heere de komst van het koninkrijk niet. Hij neemt slechts enige reserve in acht

omtrent het moment waarop de oprichting ervan zal plaatsvinden met de woorden: “Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft” (Hand. 1:7).

Na de Hemelvaart

Na Christus' Hemelvaart blijft het volk het voorrecht houden om zowel het Woord te horen alsook de bevestiging ervan in de tekenen te zien. We lezen in Marcus 16:20: “En zij (de discipelen), uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heere werkte mee, en bevestigde het Woord door tekenen, die daarop volgden”. Het eerste voorbeeld van hoe de Heere het gepredikte Woord met tekenen bevestigde, is de genezing van de verlamde man aan de Tempelpoort (Hand. 3). Daar blijft het niet bij. In Handelingen 5 lezen we “dat zij de kranken uitdroegen op de straten, en legden op bedden en beddekens, opdat, als Petrus kwam, ook maar de schaduw iemand van hen beschaduwden mocht. En ook de menigte uit de omliggende steden kwam gezamenlijk te Jeruzalem, brengende kranken, en die door onreine geesten gekweld waren; welke allen genezen werden” (vgl. Hand. 19:12).

Krachten van de toekomstige eeuw

De Hebreeënbrief verklaart deze bijzondere gebeurtenissen als ‘krachten van de toekomstige eeuw’ (Hebr. 6:5). Deze krachten waren dus niet het kenmerk van de huidige eeuw (vgl. Gal. 1:4, Grieks: aioon), maar wierpen hun schaduw vooruit naar de tijd die zou aanvangen bij de wederkomst van Christus en de oprichting van Zijn koninkrijk.¹ ‘Krachten van de komende eeuw’ waren overigens niet alleen te herkennen in massale genezingen, maar ook in een vroegtijdige dood van gelovigen die ongehoorzaam waren geweest. We denken in dit verband aan Ananias en Safira (Hand. 5) en de executie van Herodes door een engel des Heeren, die door de wormen wordt gegeten en vervolgens (!) de adem uitblies (Hand. 12:23; vgl. Jes. 66:24). Een direct verband tussen

zonde, ziekte en dood was ook herkenbaar bij de Korintiërs, die door Paulus worden gewaarschuwd: “Want wie op onwaardige wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren. Daarom zijn onder u vele zwakken en kranken, en velen (ont)slapen” (1 Kor. 11:29, 30). In de brief van Jakobus aan de 12 stammen in de verstrooiing (1:1) vinden we dit principe: “Belijdt elkander de misdaden, en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt” (Jak. 5:16). Dat het hier om genezing van lichamelijke ziekte gaat, blijkt uit het voorgaande vers: “En het gebed des geloofs zal de zieke behouden, en de Heere zal hem oprichten”. Let wel, er staat niet dat het gebed ‘misschien’ de zieke zal oprichten. Na belijdenis van zonden en een gelovig gebed, trad zonder twijfel herstel in. Ook Johannes refereert in zijn eerste brief aan de relatie tussen zonden en ziekte: “Indien iemand zijn broeder ziet zondigen een zonde niet tot de dood, die zal God bidden en Hij zal hem het leven geven, hun, zeg ik, die zondigen niet tot de dood. Er is een zonde tot de dood; voor die zonde zeg ik niet, dat hij zal bidden”. (Denk bij deze laatste woorden aan de geschiedenis van Ananias en Safira.)

Ziekte nu

Nadat Israël aan de prediking van ‘Evangelie van het Koninkrijk’ met de begeleidende ‘krachten van de komende eeuw’ geen gehoor heeft gegeven, is de waarschuwing van Hebreeën 6:7,8 op dramatische wijze in 70 na Chr. letterlijk van kracht geworden: “Want de grond, die de regen, welke er telkens op valt, indrinkt en gewas voortbrengt, geschikt voor hen, ter wille van wie hij ook bewerkt wordt, ontvangt zegen van God; doch als hij doornen en distelen draagt, is hij ondeugdelijk en niet ver van de vervloeking, die uitloopt op verbranding”. (Vergelijk ook de voorzegging van de Heere Jezus in Mattheüs 24:2, 3.)

Door Schrift met Schrift te vergelijken moeten we daarbij tevens tot de conclusie komen dat zonde en ziekte steeds minder in directe relatie tot elkaar kwamen te staan en dat ziekten in een latere fase van de heilsontwikkeling ook niet altijd meer genezen werden. Dit blijkt o.a. uit het feit dat Timoteüs met ‘menigvuldige zwakheden’ te kampen had (1 Tim. 5:23); Trófimus ziek in Miléte moest achterblijven (2 Tim.

4:20) en Paulus, na drie maal te hebben gebeden over een doorn in het vlees, ten antwoord kreeg: “Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht” (2 Kor. 12:7-9). Is de conclusie van dit alles dat God vandaag niet meer geneest? Nee, God schenkt in sommige gevallen wel degelijk genezing, maar veelal zullen de gelovigen in hun nog vernederd lichaam het moeten en mogen doen met de belofte ‘Mijn genade is u genoeg’ en natuurlijk bovenal met de troostrijke verwachting dat “ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat het gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelf kan onderwerpen” (Fil. 3:21). En wat Israël betreft blijft de belofte: “U daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen ...!”

Voetnoot: We zien ook in Mattheüs 24 dat de discipelen beide onderwerpen koppelen in de vraag: “welk zal het teken zijn van Uw toekomst (Grieks: ‘parousia’; lichamelijke wederkomst), en van de voleinding der wereld (Grieks ‘aioon’ = eeuw)?”